

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het overwinningslied van Paulus

Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.

1 Korinthe 15:55-57

Paulus schrijft in 1 Korinthe 15 over de opstanding der doden. Aan het eind van het hoofdstuk mag hij over alles heen zien. Dan zingt hij over drie overwonnen vijanden: de dood, de hel en de zonde.

Wat zijn dat een krachtige vijanden! De dood heeft haar duizenden op aarde al verslagen. Het is de straf op de zonde. De drie-voudige dood. De tijdelijke dood gaat in een geweldige kracht al duizenden jaren over de aarde. Hoeveel Iraakse burgers hebben er al moeten sterven? Psalm 89 zegt het zo kernachtig: *'Wat man (dat betekent: held) leeft er, die de dood niet zien zal?'* Het zal ons aller weg zijn. De Schrift is zo eerlijk. Het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. Bent u bereid om God te ontmoeten? Maar ook de geestelijke dood heeft grote overwinningen behaald. Hoevele miljoenen hebben zonder God geleefd en zijn zonder God gestorven. Het is aangrijpend als je daar een ogenblik over nadenkt. En dat alles door onze eigen schuld. Duizenden mensen om ons heen, in en buiten de kerk, verkeren in een dodelijke blindheid. Als we het geestelijk leven missen, leven we in de geestelijke dood. Benauwt u dat nooit?

En dan de eeuwige dood. Door de eeuwen heen heeft de hel onvoorstelbaar

veel nieuwe bewoners gekregen. Omdat wij de Bron van het leven hebben verlaten. Wie zou niet wenen? Door persoonlijke schuld onderworpen aan de drie-voudige dood.

Maar Paulus spreekt ook over de hel. Dat is het graf. Wat blijft er van een mens over? Wat heeft het graf een grote macht. Maar de zonde is ook een vijand. De dood heeft een prikkel, dat is een dodelijke engel. En die engel is de zonde. Na de zondeval is er van de mens alleen maar zonde te verwachten. En die zonde steekt al eeuwen om zich heen en veroorzaakt de dood. Daar lijkt geen einde aan te komen. Kent u de giftige engel van de zonde al? Bovendien blijkt de zonde een bijzondere aantrekkingskracht te hebben. *'En de kracht der zonde is de wet'* (vs. 56b). Dat betekent dat als een mens geconfronteerd wordt met de wet, hij precies graag doet wat hij niet mag. Paulus heeft de verschrikkingen van de dood, de hel en de zonde gezien. Maar hij ziet in 1 Korinthe 15 meer: *'Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus'*. Hij ziet door het geloof op Christus. Dat geeft zicht op de overwinning. Tegenover al de aangrijpende overwinningen van de dood, de hel en het graf, staat die ene overwinning van Christus. Christus heeft de drievoudige dood overwonnen. Hij is

niet gestoken door de engel van Zijn eigen zonden. Toch heeft de engel van de dood Hem gestoken. Maar het was als de engel van een bij. Als een bij steekt valt hij dood neer. Toen de dood Christus stak, is de dood gedood. Nu is er leven mogelijk door de Levensvorst. De Paaskoning leeft! Nu heeft de dood geen kracht meer. Christus is ook in het graf geweest. Daarmee heeft hij de hel (het graf) overwonnen. Hij heeft de verderving van het graf niet gekend. De dichter van Psalm 16 zingt: *'Gij zult niet toelaten, dat uw Heilige de verderving zie'* (vs. 10b). Zo heeft Hij de vloek uit het graf van Zijn volk weggenomen. Gods kinderen dalen als het ware in een graf waar Christus in geweest is. Maar Christus heeft ook de overwinning behaald op de zonde. Hij vervulde de eis en droeg de vloek van de wet.

Wat een wonder: de overwinning is behaald! Sommige mensen vinden dat genoeg. Jezus heeft alles gedaan, zegt men, we zijn dus verlost. Maar dan vergeten we wat Paulus zegt in vers 57: *'Die ons de overwinning geeft...'* De overwinning van Christus moet ons geschonken worden! Eigenlijk staat er in het Grieks: *'Die de overwinning aan het wegschenken is'*. Dat is een door-

Inhoud

Meditatie:	
Het overwinningslied van Paulus	1
Bijbelstudies:	
Geloven en verwachten	2
Zalf of zuurdeeg (1)	3
Zoeken	4
Uit vroegere jaren	6
Boekennieuws	6
Kerknieuws	9
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsen 131,
2985 SC Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland, per jaar:

Europa € 56,-

Canada \$ 98,-

Amerika \$ 85,-

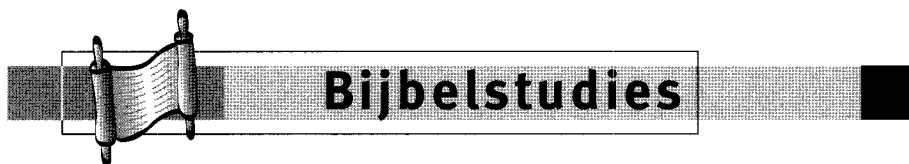
De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

gaande zaak. Hij zal ook schenken. Aan 'ons' staat er. Dat zijn Gods kinderen. Zij zullen delen in de overwinning van Christus. Met dat werk is de Zaligmaker nog bezig. Nóg schenkt Hij de genade van de overwinning aan mensen die de strijd tegen de zonden zo vaak moeten verliezen. Laat het toch uw gebed zijn of Christus Zijn overwinning aan u schenkt. Dat is het leven. Het leven met deze Overwinnaar is het beste leven. De dichter van Psalm 25 zegt: 'Wie Hem nederig

valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren'. Paulus mag delen in de overwinning van Christus. Dat geeft hem rust in de ziel en een lofzang in het hart. 'Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?' God zal naar Zijn welbehagen verlossen. 'Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus'.

Lisse,

ds. C. Neele

Geloven en verwachten

Genesis 15:6-8

(1)

Amen zeggen

Abram dacht dat hij zo goed kon rekenen. Hij dacht de Heere te kunnen narekenen. Hoe moest het nu met de vervulling van Gods belofte? Maar de Heere verwees hem naar de sterren. De Heere sprak tot hem: "Tel de sterren, indien gij ze tellen kunt" (Gen.15:5). Welnu, zo sprak God, zo zal uw zaad zijn! Net zo talrijk als de sterren. De Heere had eerst gezegd dat zijn zaad zou zijn als het stof der aarde (Gen.13:15). En nu sprak God over zijn zaad als de sterren van de hemel. Toen de Heere dat sprak, mocht Abram weer omhoog kijken. Hij had eerst alleen maar naar beneden gekeken en toen was het onmogelijker dan ooit, dat Gods belofte vervuld zou worden. Maar wat is het groot als Gods moedeloze en ongelovige kind dan weer naar boven mag zien. Hoe het ook bestreden mag zijn in ons leven, hoe het ook onmogelijk mag schijnen dat Gods Woord ooit waar zal worden, maar dan mag ik moed scheppen. Dan mag ik geloven dat voor de Heere niets te wonderlijk zal zijn. Dat Hij getrouw is en Zijn Woord waar zal maken. Dan mag het geloof weer houvast krijgen aan de God Die het beloofd heeft. Weet u wat dat is? Dat is in woorden niet uit te drukken. We lezen dan ook niet, dat Abram één woord gezegd heeft. Er zal aan de ene kant *schaamte*

zijn geweest. Schaamte, omdat hij de Heere niet geloofd had. Er zal aan de andere kant *verwondering* zijn geweest. Verwondering, omdat de Heere Zijn belofte opnieuw wilde bevestigen. Er zal ook *aanbidding* zijn geweest, omdat God zo wonderlijk goed wilde zijn voor een onwaardig en schuldig mensenkind.

Dan lezen we zo eenvoudig: "En hij geloofde in de HEERE" (vers 6). Nu lette Abram niet meer op zijn lichaam dat verstorven was, hij lette ook niet meer op de ouderdom van Saraï die ver boven haar jaren was, maar hij mocht nu de Heere geloven op Zijn Woord en Hem de eer geven. Het grondwoord voor geloven is afgeleid van het woord amen. Abram mocht nu amen zeggen op Gods Woord met heel zijn hart, hij mocht nu volkomen vertrouwen op wat de Heere gezegd had. Da Costa zegt in dit verband: "Geloven is het ja van de mens op het Woord Gods."

Voortgang op de weg van het geloof

U zegt misschien: "Abram geloofde toch al eerder dan hier het geval was?" Dat is zeker waar. Door het geloof was hij weggetrokken uit Ur, had hij als een vreemdeling gewandeld in een vreemd land dat God hem nochtans beloofd had, had hij zoveel altaren gebouwd. We hoeven er niet aan te twifelen dat Abram sinds zijn roeping uit Ur een man des geloofs geweest is. Maar toch

is er in het leven van het geloof een voortgang. Het is niet zo dat wij zelf over het geloof kunnen beschikken, dat wij zelf om zo te zeggen het geloof altijd maar op zak hebben. Integendeel! Het is de Heere, Die door Woord en Geest het geloof oefent, al meer vastheid geeft, al meer inhoud. Tot nog toe mocht Abram zeggen: "Wat een wonder; ik heb de *belofte* Gods ontvangen." Maar nu heeft de Heere dat geloof een diepere inhoud gegeven, door tot Abram te spreken: "U hebt *Mij!* Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot." Dus niet alleen de belofte, maar de Heere Zelf. Ziet u hier weer de oefening van Abrams geloof? Vroeger zei men wel dat Gods kinderen van de belofte geleid worden naar de Belover. Zo was het hier ook bij Abram. Hij geloofde niet alleen in de belofte, hij geloofde in de Heere, zo staat er. Hij kwam dus bij de Belover terecht. Hij kreeg vastheid in God Zelf. Als Gods kinderen van de belofte naar de Belover geleid worden, dan krijgen ze zoveel houvast aan Hem in Zijn onwankelbare trouw, dan krijgen ze zoveel krediet op Hem in Zijn onveranderlijke liefde. O, dan is Hij die God, Die het zeggen kan: Ik de Heere worde niet veranderd en daarom zijt gij, o kinderen van Jakob, niet verteerd. Wat geeft dat een vastheid. Als een mens door het geloof meer houvast krijgt in God Zelf, dan ligt voor die mens de belofte nog veel vaster dan tevoren. Dan zegt u: "O Heere, ik ben onverbeterlijk in mijn zonde en ontrouw, maar U zijt God en daarom de Onveranderlijke." Dan komt het zo rotsvast te liggen. Zie, dat is nu voortgang op de weg van het geloof. Dan word ik niet al groter, al bekeerder, al gearriveerder, maar dan wordt de Heere al groter en dan krijg ik al meer houvast aan Hem. En als de Heere al groter wordt, dan word ik al kleiner en dan wordt ook het wonder al groter, het wonder dat Hij God is, Die nooit verlaat het werk dat Zijn hand begon. Dat Abram onverbeterlijk was, blijkt keer op keer als we in Genesis zijn levensgeschiedenis lezen. Hoe wantrouwde hij de Heere toen hij in Egypte tegen Saraï zei dat zij zich maar moest uitgeven voor zijn zuster. Hoe wantrouwde hij de Heere toen hij later zelf aan het werk ging met Hagar. Nee, dan valt er over Abram zelf niets goeds te zeggen. Evenmin als over al Gods kinderen. Maar hier mocht Abram ankergrond vinden in God. "Hij geloofde in de HEERE." Kent u

dat? Ankergrond in de God des verbonds, Die onveranderlijk en getrouw blijft, hoe laag Zijn kinderen het er ook bij laten liggen. Als u dat kennen mag, wat komt uw scheepje dan vast te liggen. Dat geeft pas werkelijk rust. Rust in God. Dan raakt u alles aan de Heere kwijt. Ook uw eigen hart. Dat is onvoorwaardelijke overgave. Hoe het gaan moet, dat weet ik niet, maar 't is trouw al wat Hij ooit beval.

Zo vol wantrouwen

We zien het keer op keer, dat Abram zo vol wantrouwen zat, de Heere niet geloofde op Zijn Woord, meer lette op de omstandigheden dan op die getrouwe God. Zouden we op Abram neerzien? Ach, al Gods kinderen komen dat wantrouwende zondaarsbestaan steeds van binnen weer tegen. Als het moest om het geloven en vertrouwen van Gods kinderen, dan was het hopeeloos verloren, dan was er geen enkele verwachting. "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?", zo riep Paulus uit (Rom.7).

Dat lichaam dezes doods is niet anders dan het wantrouwende en ongelovige zondaarsbestaan. Gods kinderen komen het steeds weer tegen op de pelgrimsweg. Het doet hen steeds die klacht van Paulus tot de hunne maken. Maar Paulus mocht er nog iets bij zeggen: "Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heere." Hij mocht uiteindelijk in zijn klacht toch bij de Heere uitkomen. Diezelfde God, Die Zich hier aan Abram openbaarde en Die Abram van verre uitzicht gaf op de Zoon der belofte, Christus Jezus, Die eens uit hem zou voortkomen. Dan heeft de Heere Zijn trouw bevestigd in Zijn Zoon, "Jezus Christus, onze Heere". Aan God in Christus had Abram alles te danken, had Paulus alles te danken, heeft de kerk der eeuwen alles te danken. Wat is uw hoop? Buiten God in Christus is er geen hoop, maar loopt het uit op de eeuwige wanhoop. Maar wie op de hoge God vertrouwt, heeft zeker op geen zand gebouwd.

Zeist,

ds. J.J. van Eckveld

Zalf of zuurdeeg

De Ledeboerianen en de schoolstrijd

(1)
Zeven leerlingen telde het schooltje in Benthuzen. Het moet nogal imponerend voor hen geweest zijn toen opeens het voltallige college van burgemeester en wethouders samen met de veldwachter binnenstapte... De gemeentebestuurders hadden gehoord dat I.J. Cinjee, de vroegere postbode van het dorp, les gaf aan kinderen uit de gemeente van ds. Ledeboer. Nu werd hij op heterdaad betrapt. Nauwkeurig werden de titels van de schoolboekjes genoteerd. Die vormden het onomstotelijke bewijs dat hier een illegale school aan de gang was.

Onderwijs rond Schrift en belijdenis, dat stond de stichters van de christelijke scholen voor ogen. In de negentiende en het begin van de twintigste eeuw moesten ze daarvoor grote offers brengen. Het was de periode van de schoolstrijd. Wat weten we er nog van? De term 'schoolstrijd' is de afgelopen jaren nogal eens gevallen in de discussies rond artikel 23 van de grondwet.

In dat artikel werd in 1917 de gelijkberechtiging van het bijzonder onderwijs vastgelegd. Het is een rijk erfgoed; wel steeds meer een bestreden erfgoed.

Oudste scholen

Vorig jaar bestond basisschool De Akker in Lisse een eeuw. Het is daarmee de oudste school binnen de kring van de Gereformeerde Gemeenten. Andere gemeenten namen deel aan een interkerkelijke school. In Moerkapelle en Zuidwolde was een Ledeboeriaanse ambtsdrager in zo'n schoolvereniging voorzitter van het bestuur. De burgemeester van Benthuzen en Moerkapelle, die aanvankelijk tot de Gereformeerde Gemeenten behoorde, was in beide plaatsen betrokken bij de christelijke schoolvereniging. Lang voordien waren er echter al pogingen in het werk gesteld om de kinderen onderwijs te geven dat aansloot bij de identiteit van kerk en gezin. De archivalia van de Kruisgemeenten en de Ledeboerianen (die bijna een eeuw geleden samengingen in de Gere-

formeerde Gemeenten) vertonen grote hiaten, maar toch wordt hier en daar duidelijk hoe ook zij geleden hebben onder het gebrek aan onderwijsvrijheid in de negentiende eeuw. Het openbaar onderwijs was niet christelijk meer en het stichten van christelijke scholen werd bemoeilijkt. De bovenstaande gebeurtenis in Benthuizen, op 19 september 1842, is er een voorbeeld van.

Christelijk openbaar onderwijs

Het christelijke karakter van het openbaar onderwijs was rond 1900 steeds meer teloorgegaan. Voorbij was de tijd dat op school de gereformeerde religie moest worden onderwezen, waarbij de catechismus tot de voornaamste leerboeken behoorde. In de tweede helft van de achttiende eeuw was het verzet tegen de gereformeerde signatuur van de openbare scholen gegroeid. Een school moest slechts opleiden tot algemene maatschappelijke en christelijke deugden; ze moest vooral geen leerstelling godsdienstonderwijs geven, meende de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Kennelijk wist deze maatschappij niet wat werkelijk tot nut van iedereen is.

Ook uit inzendingen voor een prijsvraag van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen in 1763 over geestelijke en zedelijke vorming bleek de gedachtegang die steeds meer terrein won: de neiging tot het goede is in het kind aanwezig en moet door opvoeding en onderwijs geactiveerd worden. Dit bravehendrikendenken, geïnspireerd door de Verlichting, ging niet uit van erfzonde, maar van aangeboren deugd. Het besef dat de zonde heeft geleid tot een gebroken wereld maakte plaats voor geloof in beschaving en vooruitgang.

Deze verlicht-christelijke pedagogiek werd in 1806 het uitgangspunt van de schoolwet van Van den Ende. Rooms en protestant moesten zich beiden in de openbare school thuisvoelen, vond deze minister, en velen met hem. Op de boekenlijst die in 1810 verplicht werd, kwam de Bijbel dan ook niet voor. Bekend is een gedicht waarin op komische wijze is weergegeven hoe de leerkrachten alle gezindten tevreden moesten stellen. Het bleek een onmogelijke opgave te zijn. „Wanneer men in een Nederlandse school komt, moet het niet blijken van welke godsdienst de meester is, Israëliet, Christen of Mohammedaan,” zei een schoolopziener echter.

Uit de scholen verbannen

Onderwijzers die daar niet in meegingen, kregen het nogal eens te kwaad met de autoriteiten. Zo werd één van hen ontslagen omdat men „geen dwepers en femelaars” in de school duldde. Een andere leerkracht werd geschorst omdat hij in zijn openbare school een goed woord van de Heere Jezus had gesproken. Deze onderwijzer weigerde overstag te gaan. „Ik ben ervan overtuigd dat alle onderwijs dat niet op Gods Woord gegrond is en niet tot God en Christus leidt, een ijdele vertoning is,” zei hij. Toen de koningin zijn school bezocht en de leerboeken wilde zien, hield de meester haar de Bijbel voor: „Ziehier, Uwe Majesteit, het beste schoolboek.” De schoolwet van 1806 heeft de ontkerstening van ons volk bevorderd. „De leer van Christus is uit de scholen verbannen,” constateerde oefenaar D. Hoksbergen uit Kampen in zijn *Brief over den tegenwoordigen verdorvenen Kerkstaat en de verbastering van het Schoolwezen* (1835).

Schoolstrijd

Kerken en ouders die in die tijd probeerden een christelijke school te stichten, hoefden niet op overheidssteun te rekenen. Van de ouders werden grote offers gevraagd. Ze moesten soms ook veel smaad en hoon verduren. Getrouw aan de doopbelofte, verlangden ze voor hun kinderen echter onderwijs naar Schrift en belijdenis. De hervormde ds. O.G. Heldring zei: „Wij mogen, moeten en wensen op onze volksschool onbelemmerd gebruik des Bijbels. Niet als schoolboek, maar als het Boek dat aan alle onderwijs klem en wijding geeft.” Ondanks grote tegenwerking van de overheid ontstonden er hier en daar christelijke schooltjes. Aanvankelijk werden zelfs enkele ouders gevangen

gezet omdat ze hun kinderen thuisielden en zelf lesgaven. Later werd toestemming voor schoolstichting vaak geweigerd of pas na lang wachten gegeven. Zo ontstond de schoolstrijd, die zo'n tachtig jaar zou duren. Het was een tachtigjarige oorlog zonder wapengekletter, maar wel met felle discussies in de landsregering over het grote onrecht dat de voorstanders van christelijk onderwijs werd aangedaan. De schoolstrijd verdeelde de samenleving tot op het bot.

Het Tweede Kamerlid mr. G. Groen van Prinsterer pleitte in 1841 voor vrijheid van onderwijs. Hij wilde opsplitsing van het openbaar onderwijs in scholen met een duidelijke signatuur. Daarvoor kreeg hij echter onvoldoende steun. Een Koninklijk Besluit benadrukte in 1842 nog eens dat iedereen zich op de openbare school moest kunnen thuisvoelen. Daar mocht dus geen christelijk onderwijs worden gegeven.

Ongemerkt vergif inzuigen

Ds. L.G.C. Ledeboer zag de noodzaak van gereformeerde scholen scherp. Over het onderwijs in zijn dagen schreef hij: „Het Remonstrants beginsel is door alles heen, fijn en listig of meer grof en openbaar gesponnen en geweven. Zo b.v. in de vaderlandse geschiedenis wordt over het algemeen de Remonstrantse leer en factie de kroon op het hoofd gezet. Zo zuigt het kind van jongs af aan ongemerkt het vergif in.” En het gevolg? „De knaap spreekt zijn meester na, en de ouders tegen. Als de ouders wisten welke leerstellingen er in al de schoolboeken geleerd worden, van welke aard ook, zij haalden hun kinderen zo spoedig van de school als zij er hen hadden opgebracht.”

(wordt vervolgd)

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Zoeken

Ze komt er eerlijk mee voor de dag. Heeft er over nagedacht. Alleen heeft ze er niet met haar ouders over gesproken. Zal de leraar het gek vinden? Carolien, 15 jaar en leerling van 3 havo, vindt bij het zoeken op internet naar gegevens voor haar aardrijkskunde werkstuk, de

site “God zoeken”. Eigenlijk klikt ze er toevallig op. Uit nieuwsgierigheid leest ze verder. Ze vindt de inhoud wel aansprekend, maar twijfelt. Over het volgende wil ze met haar godsdienstleraar praten. Om te horen hoe hij er over denkt. Ze vertrouwt hem.

“Als jij gezondigd hebt, dan hoef je alleen maar naar God te gaan en te zeggen: Vader, ik kom tot U in de naam van Jezus. Dan ziet God alleen Zijn Zoon nog maar. Toen Jezus uitriep: “Het is volbracht!”, werd er over de hele zondesuld die jij hebt opgebouwd iets moois geschreven: “volledig betaald!”. Vergeet daarom jouw zonden. Als je er steeds weer opnieuw over begint, dan laat je zien dat je God niet vertrouwt.”

Digitaal zoeken

Het gaat over *God zoeken* op internet. Bovenstaand citaat komt uit de dagoverdenking. Via de website kunnen mensen die God niet kennen, kennis maken met het Evangelie. De organisatie die de site beheert, hoopt dat internet als snelweg voor het goede nieuws fungeert. Carolien zoekt verder. Om te zien hoe deze mensen denken. Haar ouders weten niet wat ze doet. Ze is voor school bezig. Zij volgen dit niet. Er is een kopje *Vaders liefdesbrief*, met als ondertitel: “God houdt van je. Hij is een Vader, die zijn liefde graag met je wil delen”. Je kunt er een filmpje bij aanklikken. Onder de titel “God veranderde hun leven”, leest ze verhalen van mensen die God persoonlijk hebben ontmoet. Er wordt uitgelegd wie Jezus is en wat Zijn opdracht was. De site is ook in het Frans en in het Engels beschikbaar. Per maand, zo blijkt uit onderzoek, zijn er ongeveer 650 bezoekers die een keus voor God hebben gemaakt.

Bij nader inzien

Ze blijft even bij het kopje *Zo simpel als een gebed*. God leren kennen is zo eenvoudig als bidden. Je kunt Jezus aanvaarden door gelovig te bidden. Bidden is gewoon praten met God. In een voorbeeldgebed wordt de deur van het leven voor Jezus geopend. Er wordt gedankt voor de vergeving van zonden. Wanneer het voorbeeldgebed je aanspreekt, kun je het zo nabidden en moet je vertrouwen op Gods beloften. Jezus zal in je leven komen. Aan het eind van de pagina leest ze: “Wil jij deze Jezus Christus leren kennen als jouw levende Heer? Hoe vreemd het ook klinkt, dat kan! (...) De keuze is aan jou, Jezus zegt: niemand komt bij de Vader dan door Mij”. Nu kun je kiezen voor “Naar het gebed” of “Volgende stap”. Ze sluit haar zoektocht af met het hoofdstukje “God en jij”. Onderaan kan ze zien hoeveel sitebezoekers er op dit moment zijn en

waar ze vandaan komen. Zo is onderling contact mogelijk. Maar... is ze eigenlijk wel op zoek?

Met elkaar bidden op de site en spreken over God?

Carolien raakt in gesprek met haar docent en toont hem de uitdraai van hetgeen ze heeft gelezen. Hij hoort haar aan, ziet de noodzaak dit meisje richting te wijzen en vertelt haar dat het een gevaarlijke site is. Een open site, vrij toegankelijk, zeer communicatief, direct en aansprekend. Vooral jonge mensen zullen zich aangesproken voelen. Gemakkelijk te raadplegen. Maar is de inhoud waarheidsgetrouw? Mogen we de moderne mens op deze wijze evangeliserend op God en Jezus wijzen? Er wordt over zonde gesproken. Maar meer in de zin van: wij hebben gefaald. Maar David spreekt in Psalm 51 over: “Ontzondig mij met hysop...”. Ontzondigen, wat zit dat diep, wat ligt dat teer, wat gaat dat ver! David spreekt niet over een foutje, een misser of ik heb iets verkeerd gedaan.

Op de site wordt de mens helemaal zelf aan het werk gezet. Jij moet het doen, er is geen sprake van Gods werk, laat staan van een Godswonder! Wat gaat het vereenzelvigen met Jezus gemakkelijk op de site. Je moet kiezen en klikken. Anderen stimuleren je. Kijk naar hun gebeden en vergelijk het met jezelf. Deel het samen. Je ziet ook in onze richting het houden van groepsgebeden opkomen. Je weet wel, de gebedskring. Hierbij moeten wij ons in alle eerlijkheid afvragen, waar het ons om gaat. Wat is de diepste drijfveer of nood? Bedoelen we de naaste, God of toch onszelf? Is het niet zo dat wanneer we onze ellende kennen, ons biddeloos bestaan inleven, we niets liever doen dan in stilheid de Heere zoeken voor onszelf, onze gezinsleden en (on)bekenden in nood? Laten we eens *zoeken* in de Bijbel.

Gods aangezicht zoeken

Het gesprek gaat tijdens de pauze door. Carolien luistert. Het houdt haar bezig. Haar docent wijst op 2 Samuel 12:16

waar we lezen “En David *zocht* God voor dat jongskens”. David bidt heel vurig om de gezondheid van het kind. Hij bekent zijn zonden voor de Heere in zijn binnenkamer of kabinet. Hij smeekt de hele nacht alleen om het behoud van zijn kind. Zijn knechten, hovelingen en officieren willen hem te eten geven, maar hij zondert zich af. “Ik liet niet af mijn hart en oog, op te heffen naar omhoog”. Dan lezen we niet, hoe hoog de nood ook gaat, dat ze in het paleis samen in gebed zijn gegaan. David worstelt als een Jacob. Onlangs sprak een van onze predikanten in een gemeente in de buurt over 2 Kronieken 34:3. “Want in het achtste jaar zijner regering, toen hij nog een jongeling was, begon hij de God zijns vaders Davids te *zoeken*”. Die koning is dan ongeveer even oud als jij. Josia, nog maar net zestien jaar oud, gaat de Heere *zoeken*. Hoe komt dat? Waardoor gaat hij zoeken? Hij gaat de Heere niet zoeken als hij hoort vertellen over zijn bekeerde opa, Manasse. Hij gaat de Heere niet zoeken als zijn vader Amon in het paleis wordt gedood. Zelfs dan niet! De grootste slagen brengen ons niet tot het zoeken van de Heere. Ook niet als hij op achtjarige leeftijd gaat regeren en evenals Salomo wijsheid nodig heeft. Wanneer dan wel? Op Gods tijd, naar Zijn welbehagen. De Heere laat hem zien wat hij mist. En vanuit zijn Godsgemis ontstaat een droefheid naar God, die niet overgaat. Daarom blijft hij *zoeken*. Zoeken door het werk van de Geest. Zoeken door de leiding des Heeren. “Toen begon hij.... nog maar zestien jaar oud”. Van de inhoud van deze preek vind ik niets op de site. Maar dat kan toch ook niet voor mensen die nergens van weten en nergens aan doen? Mogen we hen dan bedriegen met een halve waarheid of leugen? Carolien, zoek het niet op internet, maar in Gods Woord. En praat er over met je ouders. In het leven van Josia mag door genade het werk Gods openbaar komen. Aan de vruchten wordt de boom gekend.

Barneveld,

A. Karens

Uit vroegere jaren

'...men bouwt en breekt...'

Niet altijd wordt er kerk gehouden in een kerk. Dat is ook geen verplichting, al is het niet onbelangrijk waar de bediening van het Woord plaatsvindt. Als het even kan, moet dat gebeuren op een waardige plaats. Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden! Soms echter zijn er omstandigheden dat je niet in een kerkgebouw kunt zijn. Toch spreken we dan wel van 'kerk'. Want kerk is daar waar mensen bijeen zijn om het Woord te beluisteren en waar de ambten functioneren. De kerk in de verdrukking moet soms samenkomen op verborgen plaatsen.

Ook in ons land gebeurde dat vroeger wel. In de tijd van de Reformatie was er sprake van hagepreken. In de zeventiende eeuw waren er schuilkerken. Die kerken stonden derhalve niet aan de openbare weg. Degenen die op dat moment niet tot de Gereformeerde Kerk behoorden, behielpen zich daarin: roomsen, doopsgezinden, luthers. Dan was er dus kerk in een woonhuis, in een schuur, in een pakhuis of op zolder. In de tijd van de Afscheiding kwam het ook heel veel voor dat men op allerlei plaatsen door de nood gedreven kerk hield. Toen ds. Hendrik de Cock in 1834 te Ulrum werd afgezet en hem het kerkgebouw werd ontnomen, kwam de gemeente in een schuur samen. Andere afgescheidenen in den lande vergaderden op een bovenverdieping of op de deel van een boerderij of elders.

In 1841 werd ds. L.G.C. Ledeboer uit de Hervormde Kerk geworpen. Hij ging toen preken in een door hemzelf gekochte woning. In het hele land ontstonden vervolgens ledeboeriaanse gemeenten. Ze kwamen samen in schuren, op boerderijen, in loodsen of in houten noodgebouwen. En de mensen van de Hersteld Hervormde Kerk weten inmiddels ook wat het is om op onderscheidene plaatsen samen te komen. Het allerbelangrijkste is natuurlijk dat de Heere Zelf in het midden is. Dan denk ik aan Artikel 27 van de NGB, waar het gaat over de Kerk met een hoofdletter: 'Wij gelo-

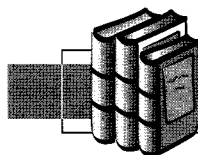
ven en belijden een enige katholieke of algemene Kerk, dewelke is een heilige vergadering der ware Christgelovigen, al hun zaligheid verwachtende in Jezus Christus, gewassen zijnde door Zijn bloed, geheiligd en verzegeld door de Heiligen Geest'. En: 'Ook mede is deze heilige Kerk niet gelegen, gebonden, of bepaald in een zekere plaats, of aan zekere personen, maar zij is verspreid en verstrooid door de gehele wereld; nochtans te zamen gevoegd en verenigd zijnde met hart en wil in éénzelfden Geest, door de kracht des geloofs'. Dan kun je met David in een spelonk zijn.

Maar of we nu in een schoon kerkgebouw samenkomen of in een oude schuur, we moeten beseffen dat alles vergankelijk is. Niet één steen zal op de andere blijven staan. En dan denk ik aan wat geschreven stond op de gevel van een wat bouwvallig huisje in een straat die leidde naar het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente in Den Haag (gelegen aan de Oude Boomgaardstraat). Als we 's zondags naar de kerk gingen, kwamen we door die straat. Dan kregen we al een preek, voordat de dienst begon. Want wat stond geschreven op de gevel van dat huisje? Een gedicht:

*Men bouwt en breekt de wereld rond
En alles op een wrakke grond
Die ons eenmaal zal begeven.
Maar hij, die bouwt op Sions steen,
Heeft het ware fundament alleen,
Voor 't eeuwig, zalig leven!*

's Gravenpolder,

ds. J. Schipper

Boekennieuws

**Ds. W. Hage, "De Weg ter ontkoming".
Uitg. De Banier - Utrecht. ISBN 90-336-
0574-0. Pag.: 127. € 12,50.**

Van de enkele jaren geleden overleden predikant ds. W. Hage is bij uitg. De Banier een keurig verzorgd prekenboekje verschenen. Het 'Woord vooraf' is van de emeritus-predikant ds. J. Mijnders, die ds. Hage goed gekend heeft uit de Haagse periode en dat is inmiddels al weer zo'n 60 jaar geleden. Ds. Mijnders merkt van ds. Hage terecht op, dat hij nuchter en zakelijk was, maar van God geleerd. Hij was wars van enige mensverheerlijking.

In deze uitgave zijn zes preken opgenomen, waarvan vermeld wordt dat ze tijdens de bediening van ds. Hage stenografisch zijn opgenomen. We mogen na lezing van deze preken opmerken, dat de preekstijl van onze onvergetelijke broeder ten volle gehandhaafd is. De preken zijn zonder meer schriftuurlijk-bevindelijk. Na de behandeling van de punten en een tussen-zang volgt telkens een vrij uitvoerige toepassing, die op de onderscheiden hoorders persoonlijk toegespitst is.

De titel is ontleend aan het thema van de eerste preek over Genesis 19 vers 22a: 'Haast u, behoud u derwaarts'. Twee zaken

zijn voor de ontkoming van het verderf noodzakelijk: 'Ten eerste dat wij Sodom met alles wat er in is, vaarwel zeggen. Maar ten tweede is het ook noodzakelijk dat wij vluchten naar het Zoar der behoudenis. Dan zien wij in dat Zoar een type van die ware en enige Verberging, namelijk Christus, Die door de Vader gegeven is als een veilige Schuilplaats in de grootste gevaren, ja, ook wanneer de zonden en ongerechtigheden zich vermenigvuldigen. In dat geestelijke Zoar is alleen maar verberging, Alle andere schuilplaatsen die u zoeken wilt, zullen niet gelden. Alleen in dat Zoar der behoudenis wordt de rust ervaren. Ja, daar mag vrolijkheid worden ondervonden. Daar mag Gods gemeenschap worden gesmaakt. Als u in dat Zoar der behoudenis mag komen, zult u mogen delen in de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat'.

In deze preken kunt u ook telkenmale lezen over de diverse standen in het genadeleven. Een citaat ter illustratie: 'Ruth was nooit in aanraking gekomen met Boaz, indien zij niet op zijn akker was gekomen. Ze mocht aren oplezen op de akker, hoewel ze Boaz niet kende. Ze mocht ook met hem aanzitten. Maar het werd een nadere daad toen

Naomi haar openbaarde dat Boaz de naaste bloedvriend en lossers was. Toen had Ruth geen rust meer! Toen riep ze uit: "Breid uw vleugelen uit over uw dienstmaagd, want gij zijt de lossers". Toen verstond zij dat het wel groot was dat zij op de akker aren had mogen oprapen, maar dat het nodig was dat Boaz zou optreden als lossers, ten goede voor Ruth. En het was nog een nadere daad toen zij met hem in het huwelijk mocht treden en de huwelijksvrucht ook niet achterwege bleef. Zo mocht ze met de kleine Obed op haar schoot zitten'.

U kunt bij lezing van deze preken al snel de conclusie trekken, dat ds. Hage niet wars was van studie. De preken zijn zeer ordelijk. Hij maakte het zichzelf ook niet altijd even gemakkelijk, want hij vermeed de wat moeilijker teksten in Gods Woord niet. In deze bundel staat bijvoorbeeld een preek over de 'wenteltrappen' (1 Kon. 6:9). En verder kan ik me niet herinneren een preek te hebben gehoord over Spreuken 2 vers 7a: 'Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen'. Ook daarover kunt u dus lezen in dit mooie en toch niet dure boekje. U zult begrijpen dat we deze preken van ds. Hage van harte aanbevelen ter lezing thuis of op de kansel.

's-Gravenpolder, ds. J. Schipper

J.M.C. Murre en A.N. de Korte, "Wolphaartsdijk, 75 jaar Johannes Calvijnschool" Uitg. Ver. t/h verstreken van onderwijs op Ger. grondslag te Wolphaartsdijk. ISBN 90-9018345-0, 216 blz., E 20. In een aparte bijlage de herdenkingspreek van ds. G. Hoogerland, 24 blz., € 2,50.

Een kwalitatief prachtig uitgevoerd herdenkingsboek van een kleine school, met een lange geschiedenis. Inhoudelijk geeft het een beeld van veel strijd om het bestaan, terwijl het tegelijkertijd getuigt van Gods trouw door de jaren heen. Allen die met deze school een binding voelen, zullen ongetwijfeld met veel belangstelling het boek doorbladeren én lezen. De vele foto's zijn, ondanks dat een groot gedeelte uit de oude doos is gehaald, van goede kwaliteit. Slechts een enkele is wat minder scherp. Ze roepen vele herinneringen op. We zouden er graag wat van vertellen, maar dat kan niet vanwege de beschikbare ruimte. Daarom: "Neem en lees". Op het einde van het boek is ook de herdenkingsrede door wijlen ds. A. Hoogerland opgenomen. Hij heeft die gehouden uit psalm 48 : 10 t.g.v. het 50-jarige bestaan van de school. Als een losse bijlage is tevens de herdenkingspredikatie van ds. G. Hoogerland te verkrijgen. Die is gehouden t.g.v. het 75-jarig jubileum van de school. De tekst van de prediking was uit Maleachi 3 : 6. Vader en zoon Hoogerland geven daarin beiden blijk van hun grote betrokkenheid bij het onderwijs op Gereformeerde grondslag. Daarvan zijn we zelf ook jarenlang getuige geweest, zowel in Wolphaartsdijk als in Krabbendijke. Het boek sluit af met het hoofdstuk:

Johannes Calvijnschool, 75 jaar jong. We herinneren ons nog goed hoe ds. Hoogerland sr.vaak zo liefdevol aandrong bij de jeugd en dan afsloot met "want de jeugd en de jonkheid is de beste tijd om bekeerd te worden". En dat is nóg zo. Daarom, ouders, personeel, bestuur, leden en ambtsdragers van de gemeente van Wolphaartsdijk, ga maar voort zoals de dichter van Psalm 126 ons voorhoudt: "Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien". Het boek en de herdenkingspredikaties van harte aanbevelen.

Krabbendijke, D.M. Bijl

Ds. E. Fransen e.a. Het verkondigde Woord. Uitg.: Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Barneveld. ISBN 90-5551-352-0. 218 pagina's, € 15,00.

De gemeente van Barneveld werd op 7 augustus 1895 geïnstitueerd en mocht dus vorig jaar gedenken 110 jaar te bestaan. Een tiental predikanten heeft de gemeente gedurende deze periode als herder en leraar mogen dienen waarvan Ds. J. Fraanje zelfs 31 jaar. Het is een goede gedachte geweest van de kerkenraad om ter gelegenheid van het honderdtienjarig bestaan van de gemeente een boek uit te geven met preken van deze predikanten. Van iedere predikant die de gemeente heeft gediend, is een predikatie in deze bundel opgenomen. Daarvan zijn er een achttal die daarmee nog spreken nadat zij gestorven zijn en een tweetal die ook nu nog de gemeenten mogen dienen. De eerste in het boek opgenomen (lange) predikatie is van Ds. E. Fransen, die door hem op verzoek van zijn gemeente werd geschreven en waarin Zondag 21 van de Heidelbergse Catechismus wordt behandeld. Van Ds. A.W. Verhoef is de predikatie opgenomen die hij op zondagavond 19 februari 1967 hield toen voor de laatste maal het Woord bediend werd in het kerkgebouw dat sinds 1895 in gebruik was. Op de hem eigen wijze heeft hij toen ook een kort overzicht gegeven van de geschiedenis van de gemeente tot dat moment. Met uitzondering van de twee genoemde preken kunnen de in de bundel opgenomen predikaties zeker ook voor de leesdiensten gebruikt worden.

Hoe verschillend ook wat de stijl betreft, in elke predikatie wordt met ernst gewezen op de noodzaak van de waarachtige bekering, maar ook hoe de Heere een aan zichzelf ontdekt en arm gemaakt volk brengt tot de kennis van Christus. Hoe veel er ook in al die jaren is veranderd, deze prekenbundel getuigt ervan dat de inhoud van de prediking in de kern dezelfde is gebleven. De Heere geve maar dat dit ook zo blijven mag bij alles wat er tegen op komt. We mogen geloven dat de prediking in die 110 jaar niet zonder vrucht is gebleven, maar dat er al die jaren door ook in Barneveld een volk is geweest waarvan Ds. Fransen schreef als hij spreekt over de zuchters in Ezechiël 9: "Hollands spreken, prediken, loven, dan-

ken, praten en kerkijver, dit alles kunnen mensen van mensen leren; maar zuchten en verstand van kermen beoefenen is het werk van de Heilige Geest". Klein begonnen, is de gemeente van Barneveld gegroeid tot de grootste van ons kerkverband en is er nu het voornemen een tweede kerkgebouw te realiseren. De opbrengst van deze graag ter lezing aanbevolen prekenbundel is mede bestemd voor de bekostiging van dit nieuwe kerkgebouw.

De Heere verbindt Zijn zegen aan deze door boekhandel Koster verzorgde uitgave en geve dat dezelfde prediking nog tot in lengte van jaren ook van de Barneveldse kansel(s) mag klinken tot heil van de hoorders.

Veen, A. Waaijberg

Octavius Winslow, "Avondgedachten. Dagelijks wandelen met God", Deel 2, Bijbels Dagboek, uitg./boekh. Van Wijn-gaarden Barneveld. ISBN 90-8099-521-5; 621 blz.: € 29,95.

Octavius Winslow (1808-1878) is bekend door de boeken over zijn moeder Mary, getiteld Leven met Christus en Leven en sterven met Christus. Tevens is hij bekend vanwege zijn boeken Psalmen in de nacht; Mara en Elim (over de verachtering en opbloei van het geestelijke leven) Davids nachtegaalslied over Psalm 23. Zijn verhandeling over de Heilige Geest bereikte in 1861 reeds de achtste druk en is recent weer verschenen. Octavius Winslow heeft twee dagboeken geschreven onder de titel Daily walking with God. (Het dagelijks wandelen met God) Het eerste deel Morning thoughts (Morgengedachten) verscheen voor het eerst in 1857. Het tweede deel Evening thoughts (Avondgedachten) verscheen voor het eerst in 1858. Het tweede deel is dit dagboek.

Winslow was in zijn dagen een geliefd predikant, maar ook een vruchtbaar schrijver. Meer dan 40 boeken verschenen van zijn hand, waarvan vele hernieuwde drukken hebben gezien. Winslow was niet gebonden aan één of ander kerkverband. Hij behoorde tot de nonconformisten.

In zijn werken behoort hij zich een nazaat van de puriteinen. Hij heeft een bijzonder mooie schrijfstijl, bloemrijk en vrij, niet altijd systematisch. Op een bijzondere wijze, ook in zijn dagboeken, weet hij Christus te verklaren tot heil van diep verloren zondaren. Steeds wekt hij zijn lezers op, op Christus te zien en op Hem te vertrouwen als de enige grond der zaligheid tot vrede met God.

Winslow zelf heeft de kern van dit dagboek als volgt onder woorden gebracht:

"De gelovige in Christus heeft het voorrecht om zijn avondoffer te brengen, waarbij hij door het geloof de toevlucht mag nemen tot het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.

En wat is dat nodig! Wat is er in de loop van een enkele dag veel wat 's avonds bele-

den moet worden met de hand van het geloof op het grote Avondoffer!" Onder de vele dagboeken, die in onze tijd verschijnen, neemt dit dagboek een bijzondere plaats in. Hartelijk ter lezing aanbevelen. De prijs voor een boek van 621 blz. is echt niet te hoog.

Rhenen, ds. J. Veenendaal

Drs. P.H.D. van Ree RA, Bijbel en belasting. Uitg. Den Hertog B.V., Houten. 95 pag. € 9,50. ISBN 90 331 1898 X.

Dit boek is een Bijbelse bezinning op de persoonlijke vraag hoe wij met het betalen van belastingen dienen om te gaan.

Als inleiding wordt in het eerste hoofdstuk met name aandacht geschonken aan de begrippen: belasting, belastingontduiking, belastingfraude en belastingvlucht. Daarna wordt het onderwerp aan de hand van de Bijbel, de Heidelbergse Catechismus, Calvijn en Flavius Josephus, in twee gedeelten behandeld. In het eerste deel (hoofdstuk 2 tot en met 4) wordt een beschrijving gegeven van de bijbelse gegevens over godsdienstige belastingen (tempelbelasting, tienden en eerstelingen). Vervolgens komen de burgerlijke belastingen in het Oude respectievelijk het Nieuwe Testament aan bod. De christelijke levenswandel in de gehoorzaamheid en onderwerping aan God en de overheid staat centraal. Dit wordt behandeld aan de hand van het antwoord van de Heere Jezus op door de farizeeërs gestelde strikvraag (Matth. 22: 15-22). In het tweede deel (hoofdstuk 5 tot en met 7) wordt aangegeven hoe een christen in deze tijd op grond van Gods Woord zijn belastingplicht dient na te komen. Heel concreet wordt een aantal ethische onderwerpen als zwart (laten) werken, het te hoog opvoeren van uitgaven en te laag of te laat opgeven van inkomsten onder onze aandacht gebracht. Daarna houdt de schrijver ons op grond van de Tien Geboden de spiegel voor met betrekking tot onze eigen belastingmoraal en -mentaliteit. Ten slotte worden wij in het licht van de christelijke belastingmoraal stilgezet bij: het eren van de overheid (5^e gebod), het onrechtmatig toe-eigenen van het goed van onze naaste, ook als dit gaat onder 'schijn des rechts' (8^e gebod) en het oprecht, eerlijk en volledig de waarheid te spreken en niet te liegen (9^e gebod).

Het boek is keurig verzorgd. De schrijfstijl is duidelijk en concreet. De prijs is slechts € 9,50. In het doel om meer aandacht te vragen voor een Bijbelse bezinning op de christelijke belastingmoraal is de schrijver meer dan geslaagd. Op grond van Gods geboden, de universele norm, ligt de plicht om ons belastingbiljet 'duidelijk, stellig en zonder enig voorbehoud' in te vullen op een ieder! Deze Bijbelse belastingalmanak beveel ik daarom van harte aan.

Wel zou de Bijbelse bezinning, hoewel vanuit de beroepsbeoefening als accountant geschreven, nog meer tot zijn recht komen als ook kort werd stilgestaan bij het bevin-

delijk verstaan van de geestelijkheid van de Wet. Dit kan alleen bij het licht van Gods Geest. Het volk dat door God wordt levend gemaakt leert zichzelf, in Adam, elke keer weer als een ongehoorzame, dief, leugenaar en bedrieger kennen. Alleen in en door Hem is de Wet volkomen vervuld en de Wetgever bevredigd! Daarom blijft dat bedelaarsvolk hun hele leven lang smeken: Och, of wij Uw geboën volbrachten, Genâ, o hoogste Majesteit, Gun door 't geloof in Christus krachten, Om die te doen uit dankbaarheid.

Yerseke,

J.C. Doudeijns

G.W. van Leeuwen-van Haaften, "De Bijbel de wereld rond"; Uitg. Gereformeerde Bijbelstichting, ISBN 99-72186-40-0; 85 blz.; € 4,25.

'De Bijbel de wereld rond' is een boekje met verhalen uit de geschiedenis van de bijbelverspreiding. Bij de zeven verhalen - die eerder al in Standvastig te lezen waren - staan wat plaatjes, puzzels, opdrachten en psalmversjes.

Het eerste verhaal gaat over John Wycliff, de voorloper van de Hervorming, die in de 14e eeuw leefde. Als pastoor ziet hij hoe onkundig de mensen zijn. Wycliff vertaalt dan de Bijbel in het Engels, maar bijna niemand kan lezen. Daarom zendt hij ook predikers uit, die velen tot zegen zijn.

In het tweede verhaal lezen we over twee broertjes, die gevangen genomen worden, als slaaf in Ethiopië terechtkomen en daar in hun verdriet tot de Heere roepen. Ze vertellen de koning van God en Zijn Zoon, de Zaligmaker. Dat is het begin van de christelijke kerk in het vroegere Abessinië. Ook in de volgende verhalen gaat het steeds over vertalers van de Bijbel, zoals William Tyndale, en verkondigers van Gods Woord in allerlei landen, zoals John Eliott, de Indianenzending.

De vele puzzels passen mooi bij de verhalen. Als het over de gevangen genomen broers gaat, hoort daar bijvoorbeeld een puzzel bij over gevangenen in de Bijbelse tijd. Er zijn woordzoekers, puzzels waarbij teksten, namen of woorden moeten worden ingevuld en allerlei andere opdrachten. Bij veel puzzels hebben de kinderen een Bijbel of Psalmboekje nodig.

Jammer is wel, dat de voorkant van het boekje er niet zo kindvriendelijk uitziet. Ik begrijp, dat het een eenvoudige uitgave is. Daar is de prijs ook naar. Maar om een boekje te kopen moet het toch misschien wat uitnodigender zijn. De inhoud is echter leerzaam en de aanschaf dus dubbel en dwars waard.

Zwijndrecht,

A. Teerds-Gertenbach

H. Natzijl, "Een schild in alle nood"; uitg. Den Hertog - Houten, ISBN 90-331-1930-7; 204 blz.; € 18,50.

Dhr. H. Natzijl heeft een boek geschreven over meester Bloot (1851-1936), die jarenlang hoofdonderwijzer is geweest in Gorinchem.

Het geheel is een keurige uitgave geworden en verschaft ons een blik in het (eenvoudige) volks- en schoolleven in deze periode. Hr. Natzijl heeft zich gebaseerd op originele bronnen, zoals enkele brieven en notulen, waardoor we tevens een kleine indruk krijgen van het toenmalige gezelschapleven in de Alblasserwaard. Iets om jaloers op te zijn. Dat is zeker. "Mesjeu" Bloot heeft zelfs enkele jaren uit eigen middelen "zijn" school moeten bekostigen en leefde uit de Hand des HEEREN. Wat een voorrecht! En van welk een uitkomsten getuigt dit boekje. Aangrijpend hoe "Meester" Bloot in een brief aan Leendert van der Sluijs te Herkingen iets uit zijn leven vertelt. Zijn droeftheid naar God, het buigen onder Gods recht en de openbaring van de Middelaar. Maar ook hoe hem alle hoop en verwachting onder zijn voeten werden weggeslagen, de laatste levensdraad hem werd afgesneden en hoe hij daar eeuwig "amen" op had mogen zeggen, als de Heere hem daar had laten liggen. Maar ook toen hem daar, o eeuwig wonder van genade, door souverein welbehagen en Goddelijke liefde het Evangelie voor doden werd ontsloten uit Job. 5 vers 25 en de Heilige Geest dit werk aan hem verrichtte en hij daarheen ging, wandelende en springende en God lovende dag en nacht. Men leze zelf!

Heel leerzaam, zeker voor onze dagen en voor ons allen is ook de brochure die meester Bloot geschreven heeft over het "Assurantiewezen beschouwd in het licht van Gods Woord en van de christelijke leer". Deze brochure is ook in dit boekje opgenomen. Lezenswaardig en behartigenswaardig.

De lezer zal het duidelijk zijn dat we niet anders kunnen en willen, dan dit helder geschreven werkje van de hand van dhr. Natzijl van harte aan te bevelen. Met recht mag worden gezegd, dat door heel dit boekje de lijn loopt, die we lezen in de 37^e psalm, het 20^e vers berijmd:

*"Het heillot, dat rechtvaardigen verkregen,
Vloeit af van God hun sterkt'
als d'angst hen knel.*

*Hij laat, in tijd van nood,
hen niet verlegen.*

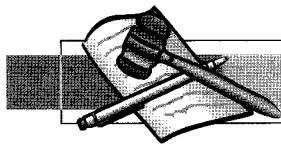
*Des HEEREN hulp bevrijdt hen
voor 't geweld*

Van 't godd'loos rot,

Hij komt hem gunstig tegen,

*Die op Zijn macht een vast
vertrouwen stelt.*

Hardinxveld-Giessendam, ds. W. J. Karels

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Groningen:

ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid.

Bedankt:

Voor Doetinchem:

ds. C.J. Meeuse te Apeldoorn;

Voor Moerkapelle:

ds. C. de Jongste te Tholen;

Voor Scherpenisse:

ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk.

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 239, gemeente OPPERDOES

De nieuwe scriba is: J.H.J. Hotting, Wierweg 45, 1774 NJ Slootdorp, tel. 0227-581811 of 06-51630138 (b.g.g. J. Smit, tel. 0227-543778).

De scriba regelt tevens de preekbeurten.

AFSCHEID DS. J.B. ZIPPRO VAN SCHEVENINGEN

Op jongstleden 16 april, eerste Paasdag, nam ds. J.B. Zippro voor de tweede maal afscheid van de Gereformeerde Gemeente te Scheveningen. Hij diende de gemeente eerder in de periode 1992-1996 en stond tot 2002 in de gemeente van Moerkapelle. Ditmaal kwam de roep van over de oceaan, uit de gemeente van Grand Rapids (Beckwith). Ds Zippro nam zijn tekst uit Hebr. 13:20 en 21: 'De God des vredes, Die den grote Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen testaments, uit de doden heeft wedergebracht, namelijk onze Heere Jezus Christus, Die volmake u in alle goed werk, opdat gij Zijn wil moogt doen; werkende in u, hetgeen voor Hem welbehaaglijk is, door Jezus Christus; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.' Hij stond stil bij het thema: 'Een laatste zegenbede bij het afscheid van de gemeente'. Daaraan ontleende hij drie punten: De God van deze zegenbede; de inhoud van deze zegenbede en de lofverheffing in deze zegenbede.

Nadat de apostel verschillende vermaningen heeft geschreven eindigt hij in de God des vredes. Daarheen begeert en begeerde ook ds. Zippro te wijzen. Wij hebben God de oorlog verklaard, maar Hij heeft vrede gemaakt door het bloed des kruises. Het is de grote Herder der schapen, de Heere Jezus Christus, Die door het bloed van het eeuwige testament vrede door recht heeft verworven. Die vrede mocht in Zijn Naam verkondigd worden, en ook hoe die vrede wordt verworven.

'De God des vredes volmake u'. Niet zo dat de Heere verder gaat waar wij gebleven waren, maar Hij geve de krachten en de

bekwaamheid, die ons geheel ontbreken: opdat gij Zijn wil moogt doen. Dat geldt Gods volk, maar het is ook Zijn eis jegens allen. Jaag de vrede na en de heiligmaking, ook als het bijv. gaat om moderne media. Om Zijn wil te doen moeten we die wil wel kennen en moet onze eigen wil gekruisigd worden. Dat werkt God door Jezus Christus; alleen door Hem kan ons werk voor hem welbehaaglijk zijn. Het onze was dat niet, aldus ds. Zippro; daarin was veel tekort en veel verzuim, maar Hij werkt wat welbehaaglijk is, en dat alleen tot roem van Hem, Welke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid.

In een persoonlijk afscheidswoord wees ds. Zippro op de liefdesbanden die waren ontstaan. Bij al het goede wat er was blijft de vraag: wat hebt u met het Woord gedaan?

Namens de classis Gouda sprak ouderling

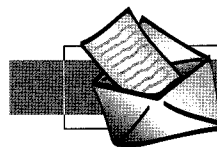
G.D. Pas uit Waddinxveen, die ds. Zippro kenschetste als bescheiden en integer. Hij wenste hem een goede ingang in zijn nieuwe gemeente en gaf de groeten mee uit het 'oude vaderland'. Ouderling J. van Moolenbroek sprak namens gemeente en kerkenraad een woord van dank uit voor zijn studiezijn en Christocentrische prediking. Hij wenste hem en zijn gezin een oude Scheveningse wens toe: zegen en bewaring.

Tenslotte zong de gemeente de vertrekkende predikant met zijn gezin psalm 121:1 en 4 toe.

D.J. Doorn, scriba

BIDSTOND EN VERGADERING PART. SYNODE Z.W.

De roepende kerk van Nieuw-Beijerland deelt hierbij mede dat de particuliere synode Zuid-West op D.V. donderdag **11 mei** hoopt te vergaderen in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Ridderkerk, Anjerstraat 2. Aanvang: 10.00 uur. D.V. woensdagavond **10 mei** zal er een bidstond worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Nieuw-Beijerland, Middelstraat 11. In deze dienst hoopt ds. G.J. van Aalst voor te gaan. Aanvang: 19.30 uur.

Berichten

ZENDINGSVOND IN NUNSPEET

Dhr. J.H. van Doleweerd hoopt D.V. woensdag **3 mei** in een zaal van de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet, Brinkersweg 17, een presentatie van het zendingswerk in Ecuador te geven. Dhr. Van Doleweerd is momenteel hoofd missiologie en toerusting bij onze zending en was tot vorig jaar evangelist in Ecuador. Aanvang: 19.30 uur.

VAN HET ZENDINGSWINKELTJE IN LEUSDEN

Zoals u in De Saambinder van 6 april j.l. hebt kunnen lezen, heb ik mij i.v.m. mijn huidige werkzaamheden genoodzaakt gezien te stoppen met het kopiëren van preek en vertelcassettes t.b.v. de zending. Dit werk, dat ik gedurende ongeveer 18 jaar met veel genoegen heb mogen doen, is overgenomen door dhr. T.J. de Heer, Tentweg 91, 2821 AC Stolwijk, tel./fax 0182-341831. e-mail: tjdeheer@kliksafe.nl. Al degenen die in de loop der jaren bestellingen bij mij hebben gedaan, wil ik hartelijk bedanken voor het vertrouwen. Mijn opvolger beveel ik u hartelijk aan.

Leusden, I. Bos.

DISTRICTSAVOND IN AMSTERDAM

Op D.V. vrijdag **5 mei** (let op gewijzigde

datum!) organiseert het district Noord-West een districtsavond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Amsterdam-N, Melkweg 16. Spreker is: dhr. B.S. van Groningen over: "Durf nee te zeggen". Aanvang: 19.45 uur.

BETUWSE LENTETOCHT

Zin om een dag te genieten van de natuur in de Betuwe? Kom dan zaterdag **6 mei** naar Geldermalsen. Dan wordt vanuit de Geref. Gemeente van Tricht-Geldermalsen een Betuwse lentetocht t.b.v. de bouwkas georganiseerd. De fietstochten zijn 25, 40 en 60 km en de auto/motortocht is 100 km. Onderweg zijn verschillende bedrijven en het landgoed Mariënwaardt te bezichtigen. U kunt starten tussen 9.00 en 13.00 uur bij gebr. Van Doorn, Industrieweg te Geldermalsen, alwaar de hele dag een markt is. De kosten voor de fietstocht bedragen € 4,- p.p. (max. € 15,- per gezin); de auto/motortocht kost € 7,50. Voor meer info: 0345-535688 of e-mail: kavandenborn@kliksafe.nl. Voor fietsverhuur kunt u terecht bij Betuwse Stroom, tel. 0345-651269.

CONTACTMIDDAG "HELPENDE HANDEN"

D.V. zaterdag **13 mei** is er een contactmid-

dag voor mensen met een verstandelijke handicap in een zaal van de kerk van de Geref. Gemeente te Middelburg-Z., Schoutstraat 1. Ds. G.J.N. Moens hoopt

dan te spreken n.a.v. het gebed in het doopformulier. Belangstellenden zijn van harte welkom. Aanvang: 14.30 uur.

ds. Van Dieren; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Schot; Westzaan 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. Tuinier; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Baan en 18.30 uur ds. Van Gelder; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zaandam 18.00 uur ds. Tuinier; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. Verweij; Zwolle 9.30 uur ds. J. Karels en 19.00 uur ds. Tanis.

ZONDAG 30 APRIL 2006

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Meeuse; Alblasserdam (in Havenkerk, Wilgenplein) 11.30 uur ds. Baaijens en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Mouw; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Bodegraven 18.45 uur ds. Kattenberg; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur stud. Heijkamp; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. Veenendaal; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Deventer 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 18.00 uur ds. Verweij; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 en 19.00 uur ds. Van Dieren; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.15 uur ds. Golverdingen; Enschede 15.30 uur ds. J. Karels; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur stud. De Waard; Gorinchem 16.00 uur ds. P. Mulder; Gouda 9.30 uur leesdienst en 17.00 uur ds. Van der Net; Goudswaard 10.00 uur ds. B. van der Heiden; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder (kerkgebouw Spoorstraat) 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. M. Golverdingen; Haamstede 10.00 uur ds. Gunst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Clements; Hoofddorp 19.00 uur stud. Joosse; Hoogeveen 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Houten 11.00 uur (doventolk) ds. Van der Net en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 14.30 uur ds. Schot; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabben-

dijk 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Leiderdorp 16.30 uur ds. Paul; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 14.30 uur ds. De Jongste; Meeuwen 14.30 uur ds. Melis; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Mondria; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 16.30 uur (doventolk) ds. Kattenberg; Nieuw Beijerland 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Nieuwdorp 14.00 uur ds. De Heer; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. Mondria; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. F. Mulder; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. Van Gelder; Oosterend- Texel (in de Maartenskerk) 11.30 en 16.30 uur stud. Van Belzen; Oostkapelle 15.00 uur ds. Gunst; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Opperdoes 10.00 en 15.30 uur stud. Joosse; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 9.30 en 19.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. De Jongste; Poederoyen 9.30 en 18.30 uur ds. Melis; Rhenen 10.00 en 17.30 uur leesdienst; Ridderkerk 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. Van Krimpen; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. C. Harinck; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. Clements; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. Van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dijk en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Schipper; Stad a/h Haringvliet 10.00 uur ds. Terlouw; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Kleppe; Tholen 10.00, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 19.00 uur ds. Visscher; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 uur

DINSDAG 2 MEI 2006

Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Verschuure; Hellevoetsluis 19.00 uur ds. Van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Kleppe; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Driessen; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 3 MEI 2006

Aagtekerke 19.30 uur ds. Schot; Beekbergen 19.30 uur ds. Vermeij; Delft 19.30 uur ds. Schipper; Dordrecht 19.45 uur ds. Van Ekeveld; Eindhoven 19.30 uur ds. Terlouw; Hilversum 19.45 uur ds. Hoogerland; Hoofddorp 19.30 uur ds. Veenendaal; Hoogeveen 19.30 uur ds. De Jongste; Kortgene 19.30 uur ds. Meeuse; Kruiningen 19.30 uur ds. Van Manen; Nijkerk 19.30 uur ds. De Heer; Oosterend- Texel 19.00 uur stud. Van Belzen; Ouddorp 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Poederoyen 19.30 uur ds. Beens; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Hogchem; Stolwijk 19.30 uur ds. Bakker; Veenendaal 19.30 uur ds. Tanis; Zaandam 19.30 uur ds. Mondria; Zwijndrecht 19.30 uur stud. Joosse; Zwolle 19.30 uur ds. Hakvoort.

DONDERDAG 4 MEI 2006

Bodegraven 19.30 uur ds. Hakvoort; Borssele 19.30 uur ds. Verweij; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens (bijbellezing).

VRIJDAG 5 MEI 2006

Den Helder 19.30 uur ds. Tuinier.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open.
U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Zondag 30 april: 9.30 en 16.00 uur evang. G. van de Breevaart.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.
U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Ameland-Terschelling of Bakkeveen (bij Drachten) t.h. chalets/stacars. Huur niet duur! v.a. € 20,- p.d. / 125,- p.w. Uitknippen?/boeken bel 0512-516096 of zie www.vdsluisvakanties.nl

NIEUW: T.H. in Kamperland, vak.woning tot 8 pers., veel privacy, dicht bij Veerse Meer. Tel. 0113-351899.

Te huur op camping **Schoolzicht** in Aagterkerke 6/7 pers. **caravan**.
Tel: 0115-563632.

T.h. in het hart v.d. **Veluwe**. 200 mtr. v.d. bossen, mooie fiets- en wandelroutes, nabij het Kootwijkerzand en 't Loofleswater. Onze gezellige **vakwoning**, v.a.g.v. t/m 6 pers., ook wel voor 2 echt p., fietsen aanw. Nog vrij wk 18, 19, 22, 23, 28, 29, 30 en na wk 32. Voor- en na-seizoen flinke korting. Ev. foto's thuis gestuurd. Tel. 0318-456216 of 06-23453183.

Te huur aangeb. **kamer/kosthuis** omg. Leiden en Wageningen/Ede
Tel. 071-4016504

Te huur in Barneveld
Drie-kamer appartement in het centrum.
Nabij kerk en winkelcentrum.
Beschikbaar per 1 juli 2006.
Prijs: € 750,- per maand.
Inl: 0577 - 491962.

Teken nu in op de complete verklaring van het Oude en Nieuwe Testament van Matthew Henry. Dit onovertroffen standaardwerk zal D.V. in september 2006 verschijnen in de 7^e druk. De voorintekprijs bedraagt € 295,- t/m 1 september. Na verschijnen zal deze 9-delige verklaring € 349,- gaan kosten. Uw voordeel bedraagt dus € 54,-! **Gratis verzending door heel Nederland.**

Vul onderstaande bon in en stuur deze op naar onze winkel of stuur ons een email.

Naam.....

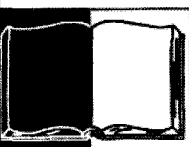
Adres.....

Postcode.....

Woonplaats.....

Tel.nr.....

E-mailadres.....

Ref. Boekhandel Scriptura
Vriesestraat 67
3311 NP Dordrecht
078-6775650
info@boekhandelscriptura.nl

Gemengd koor 'Met hart en stem' is een koor dat uitgaat van de Gereformeerde Gemeente te Berkenwoude. Het koor bestaat uit enthousiaste leden van alle leeftijden. Daarnaast zijn er een aantal instrumentalisten actief. Wegens het vertrek van onze huidige dirigent zijn wij per september 2006 op zoek naar een nieuwe

dirigent

Wij vinden het geen bezwaar als dit iemand is die nog met zijn opleiding bezig is. Het koor repeteert eenmaal in de twee weken op vrijdagavond.

Heeft u vragen dan kunt u bellen met: Wim van Persie, Tel 0182-362510
Eventuele sollicitaties kunnen gericht worden aan de secretaresse van de vereniging mevr. W. Slingerland, Dreef 66, 2825 AP BERKENWOUDE, tel. 0182-367177

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.
Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Te huur gevr. ingerichte woning
met min. 3 slaapk en 2 w.c.
Periode 2 t/m 16 okt.
omg. Sliedrecht. 8 pers.
tel: 0184-617572/0184-413330

VLOERTEGELS

NATUURSTEEN- EN TEGELVLOEREN

De **KROON KWALITEITEN**®:

KEUZE uitgebreide showroom: 1.200 m² presentatie met ruim **300 soorten natuursteen vloeren** en meer dan **250 soorten tegelvloeren**

KENNIS gedegen advies; ook bij u op locatie

KUNDIG vakkundige plaatsing; evt. met vloerverwarming

KLASSE klantvriendelijk, prima service en nazorg

KROON

WWW.KROONSTENENVLOEREN.NL

Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk • Tel 0183-354225

De showroom is geopend van di-vr 9.30-17 u en za

KERKEN

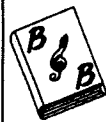
Altijd speciale condities voor vloeren in kerkgebouwen.

U wilt persoonlijk & vrijblijvend advies?

Bel dan even voor een afspraak; we nemen graag de tijd voor u.

Uitgesneden teksten div. modellen
G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11,
3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

Voor het leveren en leggen van **natuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de laagste prijs. Tegelzetterbedrijf J. Slingerland, 0184-611917.

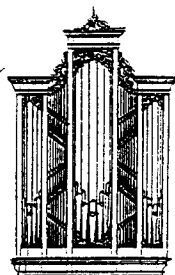
BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

Begrafenisonderneming STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

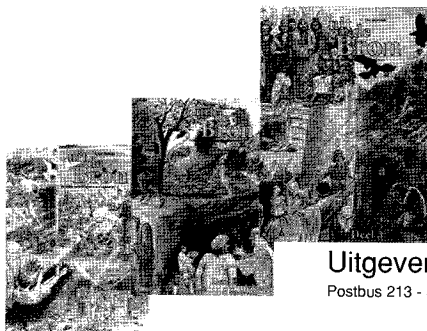
Voor al uw **NIEUWE** en **TWEEDEHANDS**: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop Gebruikte Boeken

maandag gesloten

Nieuw verschenen Uit de Bron deel 3

Bijbelse vertellingen voor kinderen met prachtige sprekende illustraties

door C. van Rijswijk
324 pagina's
€ 26,00

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-493055

e-mail:
delezer@kliksafe.nl

Nieuw

C. van Rijswijk is gestart met een nieuwe serie boekjes voor kinderen van 4-6 jaar. De boekjes zijn voorzien van prachtige illustraties en bevatten uitsluitend eenlettergrepige woorden.

Invormdels verschenen:

deel 1: bram en de boog

(hoe de bestolen Bram door dorpsbewoners wordt geholpen)

deel 2: brentz en de kip (hoe ds Brentz wonderlijk werd onderhouden)

deel 3: op zoek naar het Kind (de Wijzen uit het Oosten)

de Ster-serie

€ 7,50 per deel

Deze deeltjes zijn bijzonder geschikt voor kinderen die beginnen te lezen.

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg, Kuntzelan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur **ruime vakantiewoning**
in **Zuid-Alberta, Canada**,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Christelijke begrafenisverzorging
De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging
in de provincie Utrecht en
de regio's Gouda en Hilversum.
Tel. 0346-281711.
Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
Orgels

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie
0548-515415

PREKEN-CD'S

- * **Ds J. Schipper** € 2,75
- Handel 2 : 37
De eerstelingen op de
Pinksterdag
- * **CD-serie, Ds W.J. Karels** € 5,00
- **Matthéus 5 : 4**
Troost voor treurenden
- **Matthéus 5 : 5**
De ware zachtmoedigheid
- * **Ds T. van Stuijvenberg** € 2,75
- **Matthéus 13 : 45 en 46**
De Parel van grote waarde
- * **Ds J. van Haaren** € 2,75
- **Openbaring 3 : 20**
Christus' staan aan de deur
- * **Ds W.J. op 't Hof** € 2,75
- **Lukas 12 : 36**
Wie verwachten wij?

In mooi CD-doesje.
Alle CD's excl. verzendkosten.

Bel of mail: **CDCopy Kapelle**,
(0113) 34 10 95 of cdcopy@eleos.nl

Openingsstijden: ma. t/m do.:
9.00 - 11.30 u. en 13.30 - 16.00 u.;
vr.: 9.00 - 11.30 u.

CDCopy Kapelle is een onderdeel van DAC "De Werkplekke",
Eleos. Stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg,
www.eleos.nl

Tevens nodigen wij u uit voor de
Open Dag van De Werkplekke, D.V.
zaterdag 6 mei 2006, 10.00 - 12.00 uur
Stationssingel 10, Kapelle

Geef
Chinezen water
om te leven

Miljoenen Chinezen moeten
water ontberen. **Help ons** om
drinkwatervoorzieningen aan
te leggen, en om het **Levende**
Water te geven. Uw gift is voor
hen van **levensbelang**.

Stort uw gift op bankrekening
3473.76.029 te Nunspeet.

**Vertaal-,
onderwijs-,
opleidings-
en water-
projecten**

Zojuist verschenen:

Uw trouw alleen

Het leven en werk van oefenaar Hendrik van Schothorst (1865 - 1938)

Deze levensbeschrijving is geheel gebaseerd op een tweetal authentieke documenten. Beide zijn met de hand geschreven door H. van Schothorst zelf en nu nog in het bezit van de familie. Daarnaast is zeer beperkt gebruik gemaakt van een aantal brieven van zijn hand of aan hem en zijn vrouw gericht.

Het is de bedoeling geweest om hetgeen door Van Schothorst zelf werd opgeschreven, in alle eenvoud en ongewijzigd weer te geven en door te geven.

Oefenaar Van Schothorst was een eenvoudig man met weinig schoolse vorming, en is dat ook altijd gebleven. Eerlijk beschrijft hij zijn ellende, zijn moeiten, zijn zorgen, zijn tekort en zijn gemis, inwendig en uitwendig. En alleen al daarom is het lezen van dit boek zo zeer de moeite waard.

De titel van dit boek is ontleend aan het 46ste berijmde vers van Psalm 119. De woorden van dit vers, waarvan de laatste regel luidt: 'Om aan *Uw trouw alleen* mijn hoop te hechten' waren de laatste woorden die Van Schothorst hier op aarde sprak. Nadat hij met heldere stem dit vers gezongen had, slaakte hij nog een diepe zucht en was niet meer.

Moge het lezen van dit boek, onder de zegen des Heeren en door de werking van God de Heilige Geest, in veler hart de begeerte verwekken of verlevendigen om iets van het leven te kennen en te beoefenen, dat uit vrije gunst alleen, om het eeuwig welbehagen, aan Hendrik van Schothorst was geschonken.

ISBN 90-5741-301-9
260 blz. gebonden
€ 22,50

Ds. Tj. de Jong - Pelgrims en medereizigers (Personen rond Paulus)
31 meditatie ISBN 90-5741-302-7 180 blz. geb. € 14,75

A.J. Hoogenbirk - De Burgemeester en zijn vijand
40 blz geniet - ISBN 90-5741-303-5 - € 3,95

A. den Uil van Golen - Vader, wanneer kom je terug
48 blz geniet - ISBN 90-5741-304-3 - € 3,95

Ook in de boekhandel verkrijgbaar

Uitgeverij De Schatkamer
tel. 0345-599311
email: deschatkamer@kliksafe.nl

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

BEGRAFENISVERZORGING KINA 010-458 31 12

voor Rotterdam, Krimpenerwaard, Gouda e.o.

D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932

NatuursteenHuis

vakmensen vertalen uw wensen

- Marmer, graniet en hardsteen (voor binnen & buiten)
- Grafmonumenten
- Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579

ook voor leveringen buiten Zeeland

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer 0187 - 48 91 73

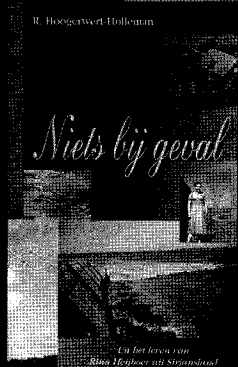
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer 0166 - 65 26 05. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

HERDENKINGSBOEK 'WATERSNOOD 1953'

NIETS BIJ GEVAL

R. Hoogerwerf-Holleman

Aangrijpend boek over wat Rina Heijboer moest meemaken tijdens de watersnoodramp 1953. Nadat 4 familieleden verdronken, komt zij in Bruinisse in contact met ds. F. Mallan, die het boek voorzag van een Woord vooraf. Het slotwoord schreef ds. J. Mijnders. Bijzonder rijk geïllustreerd herdenkingsboek met bijzondere brief van dhr Rentier, gericht aan dhr. Van Klinken.

Voorkom teleurstelling en bestel direct!

11.95

OOK LEVERBAAR:

MATTHEW HENRY
9-DELIGE VERKLARING
Oude en Nieuwe Testament
Teken nu in voor

€ 295,-

na 1 september 349,-

Verkoopruimte en boekhandel
'de Ramshoorn'
Lang Vorkstraat 23
4431 BT Gees

Verkoopruimte De Schuisse, Krimpenerwaard, Lokerse 0182-581670

tel. 0113 - 221909 (www.ramshoorn.nl)

Stichting China

Veenendaal

Kinderellende in China

"Wij hebben geen huis.
Ik leef op een vuilnisbelt!
Krijg ik eten
en een kinderbijbel?"

giro 320666

Info/secretariaat:

Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal

e-mail info@stichtingchina.nl

Giro 320666 t.n.v. Stichting China

www.stichtingchina.nl

tel. 0318-510320

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Wij verzorgen begrafenissen in alle
plaatsen op de Veluwe en in Rijssen
en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging
of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

ArliSuel

Beheersing van uw gegevens

Automatisering & Pastoraat

- gegevens van preken in bestand
 - van prekenbundels uit uw kast
 - van gehouden kerkdiensten
 - voor predikanten (met administratie)
- ledenbestand van de gemeente
- adresbestand voor vereniging, bedrijf of prive
- specifiek bestand wordt op maat gemaakt

gratis demoversie downloaden

www.arlisuel.nl

info@arlisuel.nl

Te huur: In Nunspeet, eengezinswo-
ning (5 à 6 slaappl.) v.a.g.v.
week 29 en 30. Tel. 0341-261243

Sinds 1855 vertrouwd en betrokken

- **WEVERS** begrafenisverzorging
staat al vele jaren bekend om hun vak-
kundigstijvolle verzorging en bege-
leiding van begrafenissen en beseffen
dat in droeve omstandigheden alleen
persoonlijke wensen tellen.

WEVERS

Begrafenisverzorging

Brederode 16 6669 GL Dodewaard
Koningstraat 14 4043 JB Opheusden

Wij zijn dag en nacht voor u bereikbaar.

Tel. 0488 41 10 55 of 0488 44 15 90

~ geen crematie ~

RUST, PRIVACY!

Te koop: **luxe chalet** op uniek
gelegen 50-plus-parkje aan de rand
van nat. geb. Mooie tuin. Volledig
inger. Dicht bij Ger. gem. De Valk.

€ 39.500,00

0318-461124 / 06-11054771

**Bij Kliksafe-ADSL krijgt u
optimale veiligheid.**

Goed voor uw pc;
voor u en uw kinderen!

www.kliksafe.nl/adsl
of bel (0341) 27 49 99

kliksafe
...bewuste keus

**Klikwereld: voor kids tot en
met 12 jaar. Leuk en leerzaam.**

Probeer het een week vrijblijvend!

www.klikwereld.nl
of bel (0341) 27 49 99

Gehandicapten - vakantie - accommodaties

Nieuw op Texel

De Noorderhoeve gehandicapten accommodaties

2 Luxe vakantiewoningen
7 en 8 persoons, compleet met:
hoog/laag bedden,
douche-brancard en tillift.
Tevens voorzien van vaatwasser,
magnetron, wasmachine en
wasdroger.
Beschikbaar vanaf 1 juli 2006.

Bel voor meer informatie
of reserveer via
telefoon 0222 31 89 06
Harkebuurt 5-15 Oosterend - Texel

BOEDER COMFORT KLEDING

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen - Jacquets - Pantalons
Streepjassen - Overhemden -
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Glashorst 123a - Scherpenzeel (Bezoek graag op afspraak)
Telefoon: 06-53215334 / 033-2778068 / 2589830

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK!

Te huur: Mooie vakantiebungalow in
ZOUTELANDE, dicht bij strand.

V.v. wasmachine en droger, c.v.,
fietsen etc. Nog vrij voor week 25 en
na week 35, mei- en herfstvakantie
bezet. Voor- en naseizoen 55+
korting. Tel. 0118-5816

Te koop gevraagd
Theologische boeken
0577-401065

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

VERKLARING VAN HET OUDE EN NIEUWE TESTAMENT

Matthew Henry

Onovertroffen

De Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament door Matthew Henry is een onovertroffen werk. Zij heeft door de eeuwen heen haar waarde bewezen als betrouwbare gids voor iedereen die de Bijbel als Woord van God wil verstaan. Ongetwijfeld zijn er commentaren die Henry's werk in geleerdheid overstijgen, maar daardoor boeten zij voor velen wel in aan begrijpbaarheid. Het ging Henry dan ook niet om een proeve van geleerdheid. Hij wilde een heldere en eenvoudige verklaring geven voor iedereen die de vertroosting zoekt van Gods Woord.

In die opzet is hij als geen ander geslaagd. Zijn uitleg is, zoals de volledige titel zegt, letterlijk en praktisch: een vertolking van de Bijbel als Gods Woord, toegepast op het leven van alledag.

Sinds de eerste uitgave heeft dit werk een ereplaats ingenomen, niet alleen in de studeerkamers van geleerden en predikanten, maar juist ook in de huiskamers van talloze christelijke gezinnen.

Auteur

Matthew Henry (1662-1714) werd in 1687 als predikant bevestigd. Zijn leven kenmerkte zich door eenvoudige en trouwe plichts-
vervulling en werd gedragen door een diepe verbondenheid met de Bijbel. Zijn dagelijkse bijbellezing in huiselijke kring - waarna Henry het gelezene verklaarde - en zijn prediking bereidden hem uitstekend voor op zijn hoofdwerk, de Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament.

Negen delen, gebonden in scabra-leer
Formaat: 17 x 24,5 cm.
Omvang: 7420 blz.
Verschijnt D.V. september 2006

Intekenprijs **€ 295.-**
Prijs na verschijning: € 349.-

9 DELEN, 7e DRUK

Stuur de bon, zonder postzegel, aan:
BOEKHANDEL GEBR. KOSTER
Antwoordnummer 1052
3770 VB Barneveld

Ja, ik teken nu in op de negendelige Bijbelverklaring van Matthew Henry voor de intekenprijs van € 295.-
Direct na verschijning stuurt u mij deze verklaring zonder bijkomende kosten toe.

Naam:.....

Adres:.....

Postcode:.....

Woonplaats:.....

Telefoon:.....

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86